

ערב שבת קודש פר' "וישב", בר-מצוה של אלעזר יהודה גולדמן נ"י

לאלעזר יהודה, נכדנו היקר –

ברגש וביראה, אנחנו מברכים אותך על קבלתך עליך את עול המצוות ועלייתך להיות אחד מן המניין בעם ישראל. חיכית – וחיכינו – לזה זמן רב, 13 שנה וברוך ה' הגעת! יהי רצון שתמיד יהיו דברי תורה כחדשים בעיניך כאשר אתה ממשיך ללמוד ולגדול בתורה וביראה, באהבת המצוות, אהבת ה', אהבת עמו ואהבת ארצו – כל ימי חייך!

בפרשתנו, פרשת "וישב", מוקד העניינים הוא על הקשר – או חוסר הקשר – בין יוסף הצדיק לבין אחיו. יוסף, שלמד תורה על ברכי אביו, יעקב אבינו, מצא את עצמו בהשקפת עולם שונה במקצת מזו של בני יעקב האחרים. הגישה של האחים, עם יהודה כמנהיגם, היתה שעם ישראל צריך להיות חזק מבפנים, ולא לדאוג על מה שקורה לעמים שמסביב. ואילו יוסף הרגיש שעם ישראל יכול להשפיע על אומות העולם ע"י להיות איתם, ולחיות איתם. כאשר אדם מעורה בחברה, יש סיכוי טוב יותר שיוכל להשפיע עליה לטובה. יהודה ואחיו ראו בזה יותר סכנה מאשר סיכוי, כי החברה גם יכולה להשפיע עלינו ולא תמיד לטובה. ההשקפות השונות הללו מלוות את עם ישראל מהימים ההם עד לזמן הזה – והמאבק ביניהן הגיע לשיא דרמטי בימי החשמונאים – כאשר חלק גדול מעם ישראל רצו להידמות ליוונים הגרים בארץ ומסביב. ואילו לאור הגזרות שגזרו היוונים המכוונות למנוע את עם ישראל מלהיות קרובים לה' אלוקינו, מתתיהו ובניו הרגישו שהגיעה "עת לעשות לה' " ולהילחם נגד היוונים וכל מה שהם רצו לעשות לנו.

אך ברצוני להסתכל על הקשר של יוסף עם דמות אחרת בתורה – לא עם אחיו ולא עם אביו, אלא עם סבו, יצחק אבינו. בבת-מצוה של שירה (גולדמן) בקיץ, איתה זכיתי ללמוד את הספר, "תפילת נשים" לקראת הבת-מצוה שלה, אמרתי שמי שרוצה להכיר מישהו – מומלץ שילמד איתו כי אז מתחילים לגלות מי זה ומה הוא חושב על כל מיני נושאים. איתך, אלעזר יהודה, לא זכיתי מספיק – **עדיין** – ללמוד איתך אך את המעט שכן הספקנו ביחד הרגשתי שכל רגע הוא אוצר! היה תענוג אמיתי ואני מקוה שנוכל גם להמשיך.

ולכן, חשבתי על יצחק אבינו שלכאורה אינו מופיע בפרשתנו בכלל. הרי כבר בפרשה הקודמת, פר' "וישלח", כתוב כי **"וַיְהִי יָמֵי יִצְחָק מֵאֵת שָׁנָה וּשְׁמֹנִים שָׁנָה. וַיָּגֹעַ יִצְחָק וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל-עַמּוּי, זָקֵן וְשִׁבְעַת יָמִים, וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עֶשְׂרֵי וַיַּעֲקֹב בְּנָיו."**

מעט מאד אנו יודעים על הקשר בין יצחק הסבא ויוסף הנכד. יצחק היה בן 151 שנה כשנולד יוסף. אך יצחק היה בארץ, ואילו יעקב ומשפחתו עדיין היו אצל לבן בפדן-ארם. היה יוסף בן 6 כאשר חזרו ארצה ועוד שנתיים עד שחזרו לחברון, היותו יוסף בן ה-8. וכפי שלמדים בתחילת

פרשתנו, יוסף היה בן 17 שנה כשנלקח מאחיו והורד מצרימה. כלומר, יוסף הכיר את סבו מעט זמן – 11 שנה בסה"כ, מגיל 8 ועד גיל 17. יצחק המשיך לחיות אח"כ עוד 12 שנה עד שנפטר כאמור בגיל 180. ומסתבר כי יצחק אף ידע שיוסף חי אחרי שנלקח מהמשפחה. על הפסוק, **"וַיִּפְיֶרָה וַיֹּאמֶר כְּתוּבָת בְּנֵי חַיָּה רְעָה אֶכְלָתְהוּ; טָרַף טָרַף יוֹסֵף."**, אומר רש"י בתשובה לשאלה: ולמה לא גילה לו (ליעקב) הקב"ה? **"לפי שהחרימו וקללו את כל מי שיגלה, ושיתפו להקב"ה עימהם, אבל יצחק היה יודע שהוא חי, אמר: היאך אגלה והקב"ה אינו רוצה לגלות לו."**

יותר מזה אין לנו יודעים בוודאות. אך חשוב להבין שבני יעקב, ויוסף עמהם, זכו להיות עם סבא יצחק בחברון בשנים הראשונות שלהם בארץ. והזכות הזאת – שאינה מובנת מאליה, במיוחד במשפחות עולים ארצה – הזכות הזאת של 3 דורות לגור ביחד באותה ארץ לפחות, אם לא גם באותו מקום – זכות זאת נפלה בחלקנו כאשר סבתא וסבא שוגר עלו ארצה כמה שנים אחרי שאנחנו עלינו, והם עברו לגור ממש לידינו בבאר שבע. כך שהילדים שלנו גדלו עם הורים ועם סבים באותו מקום. זכות לנו חכות גם לסבים.

אומר ישעיה הנביא פסוק שאנו אומרים בתפילה, **"...רוחי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרֵי אֲשֶׁר שָׁמַתִּי בְּפִיךָ לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זָרַע וּמִפִּי זָרַע אֲמַר ה' מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם."** כאשר 3 דורות מנהיגים את אורח חייהם בדרך של שמירת המצוות ואהבת התורה, ה' מבטיח שהדרך הזאת תמשיך להחיות אותנו ולהיות אור לרגלינו. זכינו אנחנו לזה ועכשיו, אלעזר יהודה, גם אתה עם כל בני המשפחה שלך זוכים. ואף זוכים פעמיים – ב"ה **משני** הצדדים – גם מצידה של אמא וגם מזה של אבא, אתם גדלים עם סבים ואף עם סבתא רבה ובעז"ה הקשר הזה ילך ויתחזק מיום ליום, משנה לשנה.

ובערב פרוס ימי החנוכה הבאים עלינו לטובה, אנו מברכים אותך שכשמך כן תהיה – מנהיג לעמך המראה והמאיר את דרך ה' לכלל עם ישראל!

שבת שלום ומבורך וחנוכה שמח!!!!!!

סבתא וסבא גולדמן